

ПРАШАЊА И ОДГОВОРИ ЗА ПРИМЕНАТА НА ОДЛУКАТА ЗА НАЧИНОТ НА КОЈ РЕЗИДЕНТИТЕ ОТВОРААТ ДЕВИЗНИ СМЕТКИ

1. ПРАШАЊЕ

Во точката 5 е наведено дека „Банката го идентификува резидентот – физичко лице врз основа на важечка лична карта или патна исправа од која се утврдува постојаното место на живеење во Република Македонија“. Како да се идентификуваат лицата што поседуваат документ лична карта за признаен бегалец или друг документ издадена од МВР за идентитет на бегалец? Во документите издадени од МВР има податок за постојано место за престој во Р. Македонија и најчесто се издаваат на рок помал од 6 месеци. Овие лица не поседуваат патна исправа издадена од државата од каде што потекнуваат а имаат потреба од отворање на сметка бидејќи примаат социјална помош од Р. Македонија.

ОДГОВОР

Овие лица треба да имаат сметка со статус на нерезидент, бидејќи како странски физички лица не поседуваат документ за постојан престој во Република Македонија од најмалку 6 месеци. Доколку настанат услови за промена на статусот, односно овие лица го исполнат условот за привремен престој во Република Македонија врз основа на важечка виза за престој, односно работна виза во траење од најмалку 6 месеци (се подразбира и кумулативен период), банката, согласно со точка 7 од Одлуката за начинот и условите за отворање и водење сметки на нерезиденти, ќе изврши промена на нерезидентниот статус во резидентен.

2. ПРАШАЊЕ

За идентификација на странско физичко лице согласно со точка 5 став 2, дали е потребно и двата документи (важечка виза за престој односно работна виза) да се со траење од најмалку шест месеци?

ОДГОВОР

Документот - работна виза не е соодветен документ за идентификација на клиентот бидејќи не ги содржи сите потребни елементи за идентификација на клиентот (адреса на живеење, фотографија и други лични податоци), па банката задолжително треба да го обезбеди и документот - виза за регулиран престој. Доколку странското физичко лице ги приложи и двата документа, доволно е еден од наведените документи да е со траење од најмалку шест месеци, за да се смета дека лицето има статус на резидент по основ на регулиран привремен престој во Република Македонија од најмалку шест месеци.

3. ПРАШАЊЕ

Во точката 6 став 1 алинеја 3 е наведено дека „Законскиот застапник или лицата овластени за отворање/работење со сметката на резидентот (физичко лице) се идентификуваат врз основа на писмено овластување потпишано од резидентот или од неговиот законски застапник потврдено од овластено лице (нотар)“. Дали потврдувањето на документот направен во дипломатски или конзуларни претставништва на Република Македонија во странство ќе се смета како документ потврден од овластено лице?

ОДГОВОР

Согласно со законската регулатива, дипломатските и конзуларни претставништва на Република Македонија во странство, покрај другите активности можат да извршуваат односно да даваат и нотарски услуги. Според тоа, заверката на документот направен во дипломатско или конзуларно претставништво на Република Македонија во странство ќе се смета како документ потврдено од овластено лице (нотар).

4. ПРАШАЊЕ

Во точката 12 став 1 алинеја 4, е наведено во договорот да се регулира „начинот на кој задолжително се врши ажурирање на документацијата за резидентот“. Дали оваа одредба ќе се применува само за договорите што ќе се склучуваат од денот на применувањето на новата одлука?

ОДГОВОР

За договорите склучени пред денот на применувањето на новата одлука, банките немаат обврска за склучување на анекси кон постојните договори, но ажурирањето на документацијата за резидентот ќе продолжи да го врши во согласност со Законот за спречување пари и финансирање на тероризам.

5. ПРАШАЊЕ

Во точката 12 став 1 алинеја 5 е наведено дека задолжителен елемент на договорот за отворање трансакциска сметка е дефинирање на „видот на трошоците или провизиите поврзани со работењето на сметката коишто клиентот има обврска да ѝ ги плаќа на банката“. Дали генералното повикување на обврската на клиентот за плаќање на трошоци или провизии поврзани со работењето на сметката „согласно тарифата на банката“, ќе се смета како усогласеност со оваа одредба?

ОДГОВОР

Генералното повикување на тарифата на банката не може да се смета како усогласеност со наведената одредба, бидејќи клиентот нема јасно да биде информиран за видовите трошоци или провизии што ќе има обврска да и ги плаќа на банката.

6. ПРАШАЊЕ

Што претставува лесно достапен начин за објавување на трошоците, надоместоците и провизиите поврзани со работењето на сметката (точка 13)?

ОДГОВОР

Банката во своите интерни акти треба да го определи начинот на кој ќе ги информира клиентите за трошоците и надоместоците поврзани со работењето со сметката. Сепак, препорачливо е, во моментот на склучување на договорот за отворање девизна сметка, како прилог кон договорот банката да му достави на клиентот листа на трошоци и надоместоците поврзани со работењето на сметката (пример, 15 до 20 ставки како извадок од важечката тарифа за трошоците, надоместоците и провизиите за отворање, водење и затворање на сметка, давање услуги во платниот промет во земјата и странство, камати за позитивно

салдо, камати за минусно салдо на платежни картички и слично). Исто така, банката треба во договорот или преку прилогот кон договорот да го извести клиентот за начинот на кој тој ќе има можност во секое време да се информира за промените на наведените трошоци, провизии или други надоместоци што ќе настанат по склучувањето на договорот.

7. ПРАШАЊЕ

Што се подразбира со одредбите од точката 15, дека за девизните сметки отворени до 1 јули 2016 година, банката е должна да обезбеди услови за соодветно известување на резидентите за начинот на објавување на видот и висината на трошоците, надоместоците и провизиите поврзани со работењето на сметките и за начинот на известување во случај на нивна промена?

ОДГОВОР

Наведената одредба подразбира дека банката нема обврска да изготвува анекси на веќе постоечките договори за отворање на девизни сметки, туку да изнајде други соодветни начини за известување на клиентите (по пат на писмено известување, преку извод на сметка, електронска пошта, СМС порака и сл.) за видот и висината на трошоците, надоместоците и провизиите поврзани со работењето на сметките и за начинот на известување во случај на нивна промена.

8. ПРАШАЊЕ

Предлагаме да се разгледа можноста од утврдување на одделни критериуми за затворање на девизната сметка на резидентот.

ОДГОВОР

Законскиот основ врз основа на кој Народната банка ја донесува оваа одлука (член 4 став 4 од Законот за девизното работење) определува дека Народната банка го утврдува начинот на кој резидентите отвораат девизни сметки. Меѓутоа, банките во договорот за отворање на девизна сметка, треба да ги предвидат истите услови за затворање на девизната сметка како тие што се однесуваат за затворање на сметката во денари.